

คุณธรรมทางกฎหมาย : ศึกษาการใช้การตีความความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์และความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์

ปิยะ วรรณวงศ์*

ศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ ลิขสิทธิ์วัฒนกุล**

บทคัดย่อ

ในบทบัญญัติความผิดอาญาฐานต่างๆ มีสิ่งที่คุณหมายประสงค์จะคุ้มครองเป็นส่วนที่แฝงอยู่ สิ่งที่คุณหมายประสงค์จะคุ้มครองที่เป็นส่วนที่แฝงอยู่ในบทบัญญัติความผิดฐานต่างๆ นี้ไม่ใช่สิ่งที่มีรูปร่างหรือวัตถุหรือบุคคลแต่เป็นสภาพที่พึงปรารถนาที่คุณหมายต้องการประกันจากการล่วงละเมิด ซึ่งเป็นเรื่องในทางความคิด สิ่งนี้ในทางตำราเยอรมนีเรียกว่า Rechtsgut ซึ่งท่านศาสตราจารย์ ดร.คณิต ฒ นคร เรียกเป็นภาษาไทยว่า “คุณธรรมทางกฎหมาย” (Rechtsgut)

1. คุณธรรมทางกฎหมาย

ในการบัญญัติความผิดอาญาไม่ว่าผู้บัญญัติจะได้คำนึงถึง “คุณธรรมทางกฎหมาย” (Rechtsgut) หรือไม่ แต่โดยการบัญญัตินั้นได้แสดงให้เห็นถึงการยอมรับเอา “คุณธรรมทางกฎหมาย” อย่างใดอย่างหนึ่งเข้าไปโดยอัตโนมัติ หน้าที่ของคุณหมายอาญาที่สำคัญประการหนึ่งก็คือ “การคุ้มครองคุณธรรมทางกฎหมาย” (Hans-Heinrich JESCHECK อ้างถึงใน คณิต ฒ นคร, 2540 : 183) การคุ้มครองคุณธรรมทางกฎหมายคือการที่คุณหมายอาญาระดับของ “สมบัติ” (gut) เฉพาะอย่างขึ้นเป็น “คุณธรรมทางกฎหมาย” (Rechtsgut) สมบัติที่ได้รับการยกระดับขึ้นเป็นคุณธรรมทางกฎหมายในกฎหมายอาญาเป็นสมบัติที่สำคัญที่จำเป็นสำหรับการอยู่ร่วมกันของมนุษย์ในสังคมทั้งสิ้น การคุ้มครองในรูปแบบอื่นจึงไม่เพียงพอ เหตุนี้จึงต้องมีการคุ้มครองโดยกฎหมายอาญา (คณิต ฒ นคร, 2540 : 183.) โดยที่คุณธรรมทางกฎหมายเป็นส่วนหนึ่งของความผิดอาญาฐานต่างๆ คุณธรรมทางกฎหมายจึงเป็นเครื่องช่วยในการตีความกฎหมายได้ การที่ได้ศึกษาคุณธรรมทางกฎหมายนั้น อาจทำให้เกิดความผิดพลาดในการตีความกฎหมายและไม่สามารถแยกแยะความแตกต่างระหว่างความผิดฐานต่างๆ ที่คล้ายกันหรือใกล้เคียงกัน เช่น การไม่อาจแยกแยะความแตกต่างระหว่างความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์ตามมาตรา 217 กับความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์ตามมาตรา 358 ว่าต่างกันอย่างไร (คณิต ฒ นคร, 2554 : 588.) หรือการไม่เห็นความแตกต่างระหว่างความผิดตามมาตรา 217 กับความผิดตามมาตรา 218

* นักศึกษาหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

** ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(คณิต ฌ นคร, 2554 : 592-594.) นอกจากนี้ การตีความกฎหมายก็เป็นส่วนหนึ่งในการทำความเข้าใจความหมายในทางกฎหมายของตัวบทกฎหมาย (คณิต ฌ นคร, 2554 : 69.)

1. การตีความตามหลักภาษา (grammatische Auslegung) โดยที่การตีความกฎหมายพิจารณาวัตถุ (object) ของการตีความ ซึ่งก็คือถ้อยคำในตัวบทกฎหมาย การวิเคราะห์ถ้อยคำในตัวบทกฎหมายจึงเป็นเรื่องแรกที่ต้องทำความเข้าใจ การหาความหมายของตัวบทกฎหมายจากความหมายของภาษาที่ใช้กันทั่วไป ความหมายของตัวบทกฎหมายย่อมเป็นกรอบของการตีความกฎหมายที่สำคัญที่จะป้องกันมิให้เกิดผลร้ายแก่บุคคล (Harro Otto. อ้างถึงใน คณิต ฌ นคร, 2554 : 69)

2. การตีความตามความสัมพันธ์กันอย่างเป็นระบบของกฎหมาย (systematische Auslegung) การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของบทบัญญัติกฎหมายเท่ากับเป็นการค้นหาสิ่งที่เป็นภาพรวมของบทบัญญัติ ทำให้มองเห็นถึงความคล้ายคลึงและความแตกต่างระหว่างบทบัญญัตินั้นๆ แม้ผู้ตีความจะถือความหมายในทางกฎหมายเป็นเกณฑ์แต่ภาษากฎหมายเองก็อาจแตกต่างกันได้ ซึ่งความแตกต่างนี้ขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์กันอย่างเป็นระบบของกฎหมาย กฎหมายอาญาเองก็มีความสัมพันธ์กันอย่างเป็นระบบ แม้กฎหมายอาญาจะได้ให้ความหมายของคำใดคำหนึ่งไว้ก็ใช้ว่ากรณีจะมีความหมายที่เหมือนกันในทุกฐานความผิด เพราะความผิดแต่ละฐานมีความสัมพันธ์กับนิยามที่แตกต่างกันได้ (คณิต ฌ นคร, 2554 : 70.) ฉะนั้น การตีความกฎหมายตาม "หลักการตีความตามหลักภาษา" (grammatische Auslegung) เพียงอย่างเดียวไม่อาจเพียงพอที่จะทราบความหมายที่ถูกต้องของตัวบทกฎหมายได้ ในการตีความกฎหมายจึงอาจต้องเพิ่มเติมด้วย "การตีความตามความสัมพันธ์กันอย่างเป็นระบบ" (systematische Auslegung) ของกฎหมาย

3. การตีความตามประวัติความเป็นมาของกฎหมาย (historische Auslegung) คือ การหาความหมายของตัวบทกฎหมายจากประวัติความเป็นมาของตัวบทกฎหมายนั้น การพิจารณาประวัติความเป็นมาของกฎหมายนั้นอาจพิจารณาจากประวัติการกร่างและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

4. การตีความตามความมุ่งหมายของตัวบทกฎหมาย (teleologische Auslegung) การตีความตามวิธีนี้ "คุณธรรมทางกฎหมาย" (Rechtsgut) จะเป็นเครื่องช่วยในการตีความได้เป็นอย่างดี หลักการตีความตามตัวอักษรกับการตีความตามเจตนารมณ์ของกฎหมายต้องพิจารณาควบคู่กันไปเสมอ โดยถือว่าทั้งสองอย่างมีความสำคัญเท่ากัน จะใช้ตัวอักษรเกินกว่าเจตนารมณ์ไม่ได้ และจะใช้เจตนารมณ์เกินตัวอักษรก็ไม่ได้เช่นกัน (แสวง บุญเฉลิมวิภาส, 2546 : 29.)

2. ประเภทของความผิดอาญา

การแบ่งประเภทความผิดในทางทฤษฎีอาจแบ่งได้หลายรูปแบบ เช่น การแบ่งประเภทของความผิดอาญาตามประมวลกฎหมายอาญา หรือการแบ่งประเภทของความผิดอาญาตามลักษณะของความผิด หรือการแบ่งประเภทของความผิดอาญาตามลักษณะของความรับผิดชอบในทางอาญา

ในที่นี้จะขอศึกษาเฉพาะการแบ่งประเภทของความผิดอาญาตามลักษณะของความรับผิดชอบในทางอาญาเท่านั้น การแบ่งประเภทของความผิดอาญาตามลักษณะของความผิดทำให้ได้ทราบถึงลักษณะเฉพาะของความผิดอาญาและกรณีย่อมมีผลต่อการวินิจฉัยปัญหาของความรับผิดชอบในทางอาญาด้วย การแบ่งประเภทของความผิดอาญาตามลักษณะของความผิดอาจแบ่งออกเป็น “ความผิดที่เป็นการทำอันตรายและความผิดที่เป็นการก่ออันตราย” (คณิต ฅ นคร, 2554 : 154.)

1. “ความผิดที่เป็นการทำอันตรายและความผิดที่เป็นการก่ออันตราย” ใน “ความผิดที่เป็นการทำอันตราย” (Verletzungsdelikt) นั้น การกระทำจะเป็นความผิดต่อเมื่อมีการทำอันตรายต่อ “คุณธรรมทางกฎหมาย” (Rechtsgut) เช่น ความผิดฐานฆ่าผู้อื่นตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 288 เป็นความผิดเมื่อมีการทำอันตรายต่อชีวิตมนุษย์ผู้อื่น หรือเช่นความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 358 เป็นความผิดเมื่อมีการทำอันตรายต่อ “กรรมสิทธิ์” ในทรัพย์ของผู้อื่น (คณิต ฅ นคร, 2554 : 161.)

2. “ความผิดที่เป็นการก่ออันตราย” (Gefährdungsdelikt) กฎหมายประสงค์ที่จะไม่ให้อันตรายเกิดขึ้นจึงได้บัญญัติเป็นการป้องกันไว้ก่อน และมีการทำอันตรายต่อ “คุณธรรมทางกฎหมาย” (Rechtsgut) จะถูกผนวกด้วยโทษไว้เลยทีเดียว ทั้งนี้เพื่อมิให้มีการทำอันตราย “คุณธรรมทางกฎหมาย” นั้น แต่หากอันตรายได้เกิดขึ้นจริงกรณีก็จะกลายเป็น “ความผิดที่ผู้กระทำความผิดต้องรับโทษหนักขึ้นเนื่องจากผล” (erfolgsqualifiziertes Delikt) (คณิต ฅ นคร, 2554 : 161.)

ความผิดอาญาที่เป็นการก่ออันตราย (Gefährdungsdelikt) อาจแบ่งออกได้เป็น

(1) ความผิดฐานก่ออันตรายที่เห็นประจักษ์ (konkrete Gefährdungsdelikte) ใน “ความผิดฐานก่ออันตรายที่เห็นประจักษ์” (konkrete Gefährdungsdelikte) ทั้งหลายนั้น องค์ประกอบของความผิดจะแสดงให้เห็นถึงอันตรายต่อสิ่งของหรือบุคคลอื่นอย่างแท้จริงจากการกระทำ เช่น ความผิดฐานทอดทิ้งเด็กตามมาตรา 306 ความผิดฐานทอดทิ้งผู้ซึ่งพึ่งตนเองมิได้ มาตรา 307 เป็นต้น

(2) ความผิดฐานก่ออันตรายลอยๆ (abstrakte Gefährdungsdelikte) ใน “ความผิดฐานก่ออันตรายลอยๆ” (abstrakte Gefährdungsdelikte) องค์ประกอบของความผิดจะกล่าวถึงการกระทำที่เป็นอันตรายโดยไม่คำนึงถึงว่าในกรณีเฉพาะนั้น อันตรายจะเกิดขึ้นได้หรือไม่ เช่น ความผิดฐานเบิกความเท็จในการพิจารณาคดีตามมาตรา 177 เป็นต้น

3. บทสรุปและข้อเสนอแนะ

ความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์ได้ถูกบัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญาลักษณะ 6 ความผิดเกี่ยวกับการก่อให้เกิดอันตรายต่อประชาชน การวางเพลิงเผาทรัพย์ (Brandstiftung หรือ arson) เป็นการกระทำที่มีสภาพโดยเฉพาะอย่างยิ่งเป็นการกระทำที่เป็นอันตรายต่อชีวิตมนุษย์

หรือเป็นการก่ออันตรายต่อประชาชน ซึ่งความผิดตามลักษณะ 6 นี้จะต้องเป็นการก่อให้เกิด
ภัยอันตรายต่อประชาชน กล่าวคือ เป็นการทำให้ประชาชนมีความรู้สึกไม่ปลอดภัยต่อชีวิต ร่างกาย
และทรัพย์สิน โดยการวางเพลิงเป็นที่น่าตระหนกตกใจของประชาชน คุณธรรมทางกฎหมายของ
ความผิดฐานนี้ไม่ใช่ “กรรมสิทธิ์” แต่เป็นภัยอันตรายต่อประชาชน ซึ่งจะแตกต่างกับความผิดฐาน
ทำให้เสียทรัพย์ ที่มุ่งเน้นไปที่การให้ความคุ้มครองแก่ “กรรมสิทธิ์” โดยไม่ได้มุ่งเน้นว่าการทำให้
เสียทรัพย์ดังกล่าวได้ก่อให้เกิดภัยอันตรายต่อประชาชนหรือไม่ (คณิต ณ นคร, 2553 : 589.)
เมื่อพิจารณาประกอบกับผลการกระทำทางอาญาจะพบว่า ความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์ เป็น
ความผิดอาญาที่เป็นการก่ออันตราย (Gefährdungsdelikte) สืบเนื่องจากกฎหมายมีความต้องการที่
จะป้องกันอันตรายที่จะเกิดขึ้นต่อคุณธรรมทางกฎหมาย (Rechtsgut) จึงได้มีการบัญญัติความผิด
อาญาที่เป็นการก่ออันตรายเพื่อป้องกันและความรับผิดชอบดังกล่าวจะถูกผนวกไว้ด้วยโทษ (G. Leroy
Certoma. อ้างถึงใน สุรสิทธิ์ แสงวิโรจน์พัฒน์, 2537 : 7) หากอันตรายดังกล่าวได้เกิดขึ้นจริงก็จะ
เป็นกรณี “ความผิดที่ผู้กระทำต้องรับโทษหนักขึ้นเนื่องจากผล” (คณิต ณ นคร, 2531 : 126.)
(Hans-Heinrich Jescheck. อ้างถึงใน สุรสิทธิ์ แสงวิโรจน์พัฒน์, 2537 : 9) แต่ความผิดฐานทำ
ให้เสียทรัพย์ เป็นความผิดอาญาที่เป็นการทำอันตราย (Verletzungsdelikt) เพราะจะเป็นความผิด
ก็ต่อเมื่อมีการทำอันตรายต่อ “กรรมสิทธิ์” ในทรัพย์สินของผู้อื่น (G. Leroy Certoma. อ้างถึงใน
สุรสิทธิ์ แสงวิโรจน์พัฒน์, 2537 : 7) กล่าวคือ จะต้องมีความเสียหายที่แท้จริงเกิดขึ้นต่อ
คุณธรรมทางกฎหมาย

เกี่ยวกับความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์ ในอดีตเคยมีคำชี้ขาดความเห็นแย้งของ
อธิบดีกรมอัยการ ข้อเท็จจริงโดยย่อปรากฏว่า เมื่อวันที่ 6 ธันวาคม 2523 ประมาณ 12.00 น.
ผู้ต้องหาทะเลาะกับ ก. ซึ่งเป็นภรรยาของผู้ต้องหา ก. จึงออกจากบ้านไป ต่อมาเวลา 18.00 น.
ของวันเดียวกัน ก. กลับบ้านและทะเลาะกับผู้ต้องหาอีก ก. จึงออกจากบ้านไปควบคุมการฉาย
ภาพยนตร์ที่อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ ผู้ต้องหาโกรธ ก. ชอบเที่ยว จึงนำเอาเสื้อผ้า
ของ ก. หลายชุดมากองไว้ที่พื้นคอนกรีตหน้าบ้านห่างตัวบ้านประมาณ 3-4 เมตร และใช้
ไฟแช็กจุดเผาเสื้อผ้านั้น 1 ชุด ย. เห็นเช่นนั้นจึงได้ดับไฟนั้นเสีย ไฟได้ไหม้เสื้อผ้าเล็กน้อย ต่อมา
ผู้ต้องหาถูกจับฐานวางเพลิงเผาทรัพย์ผู้อื่น

ผู้ต้องหาให้การว่าทะเลาะกับ ก. ภรรยา แล้ว ก. ออกจากบ้านไป ผู้ต้องหาโมโห ก. ที่
ชอบเที่ยว จึงนำเอาเสื้อผ้า ก. มา 1 ชุด แล้วใช้ไฟแช็กจุดเผาแต่ ย. ดับได้ทัน

พนักงานสอบสวนเห็นควรสั่งฟ้องผู้ต้องหาฐานวางเพลิงเผาทรัพย์ของผู้อื่นตาม
ประมวลกฎหมายอาญามาตรา 217

พนักงานอัยการสั่งไม่ฟ้องโดยเห็นว่าผู้ต้องหาไม่เจตนาเผาเสื้อผ้าของภรรยาเท่านั้น
อันมีลักษณะเป็นการทำให้เสียทรัพย์ไม่มีความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์ของผู้อื่น

อธิบดีกรมตำรวจมีความเห็นแย้งว่า ผู้ต้องหาได้เผาเสื้อผ้าของ ก. ซึ่งเป็นภรรยาที่ได้
จดทะเบียนสมรสกันเนื่องจากความโกรธที่ได้ทะเลาะกันแสดงว่าผู้ต้องหาเจตนาเผาเสื้อผ้าทำให้

เสียหาย การกระทำของผู้ต้องหากระทำโดยเจตนาแพทรีพธ์ของ ก. จึงเป็นความผิดฐานวางเพลิง แพทรีพธ์ของผู้อื่นตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 217

อธิบดีกรมอัยการพิจารณาแล้วเห็นว่า การที่ผู้ต้องหาเผาเสื้อผ้า 1 ชุดราคา 80 บาท ของ ก. ภรรยาของตนเองมีรอยไหม้เล็กน้อยเพราะ ย. ภรรยาอีกคนหนึ่งรีบวิ่งไปดับไฟนั้น ไม่เข้าลักษณะเป็นการวางเพลิงแพทรีพธ์ของผู้อื่น ทั้งกรณีเกี่ยวกับทรัพย์ระหว่างสามีภรรยาเช่นนี้ต้องถือว่าผู้ต้องหาเป็นเจ้าของร่วมอยู่ด้วย (เทียบตามนัยคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 747/2484) การกระทำของผู้ต้องหาจึงไม่เป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 217 ซึ่งขาดไม่ฟ้อง ด. ผู้ต้องหาฐานวางเพลิงแพทรีพธ์ของผู้อื่นตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 217 (คดีต ณ นคร, 2525 : 26-27.)

จากคำชี้ขาดความเห็นแย้งของอธิบดีกรมอัยการ ที่ชี้ขาดว่าการวางเพลิงเผาเสื้อผ้าไม่ก็ชุดที่ผู้กระทำมีส่วนเป็นเจ้าของร่วมอยู่ด้วยไม่เป็นความผิดตามมาตรา 217 ผลของคำวินิจฉัยอาจถูกต้อง แต่เหตุผลของคำวินิจฉัยอาจทำให้เข้าใจได้ว่าคุณธรรมทางกฎหมายของมาตรา 217 มุ่งให้ความสำคัญคุ้มครองกรรมสิทธิ์เช่นเดียวกับความผิดฐานทำให้เสียหาย ทั้งที่จริงแล้วการกระทำของผู้ต้องหาที่ไม่เป็นความผิดนั้นเป็นเพราะการกระทำนั้นไม่เป็นการก่ออันตรายต่อคุณธรรมทางกฎหมาย กล่าวคือ การกระทำของผู้ต้องหาไม่เป็นการก่ออันตรายต่อประชาชนเนื่องจากการวางเพลิงเผาเสื้อผ้าเพียงหนึ่งชุดไม่ได้เป็นที่น่าตระหนกตกใจของประชาชน จากคำชี้ขาดความเห็นแย้งของอธิบดีกรมอัยการดังกล่าวอาจทำให้เกิดความสับสนระหว่างความผิดฐานวางเพลิงแพทรีพธ์และความผิดฐานทำให้เสียหายว่ามีคุณธรรมทางกฎหมายเป็นอย่างเดียวกันคือคุ้มครอง “กรรมสิทธิ์” (คดีต ณ นคร, 2525 : 26-27.)

นอกจากนี้ยังมีคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 5710/2541 วินิจฉัยทำนองว่า จำเลยซึ่งเป็นผู้จุดไฟจนเกิดไฟไหม้บ้านเป็นเจ้าของบ้านเกิดเหตุรวมอยู่ด้วยและเนื่องจากบทบัญญัติมาตรา 218 แห่งประมวลกฎหมายอาญา เป็นเหตุจรรยาของมาตรา 217 โดย มาตรา 218 บัญญัติให้ผู้กระทำ ความผิดต่อทรัพย์ที่ระบุไว้ในมาตรา 218 (1) ถึง (6) ต้องได้รับโทษหนักขึ้น ดังนั้น การกระทำอันมิได้เป็นความผิดตามมาตรา 217 แม้กระทำต่อทรัพย์ที่ระบุในมาตรา 218 ผู้กระทำย่อมไม่มีความผิดเช่นกัน เมื่อมาตรา 217 บัญญัติไว้แต่เพียงว่า การวางเพลิงแพทรีพธ์ ของผู้อื่นเป็นความผิด โดยไม่มีข้อความว่า “หรือผู้อื่น เป็นเจ้าของร่วมอยู่ด้วย” ก็เป็นความผิดแล้ว จึงต้องตีความคำว่า “ทรัพย์ของผู้อื่น” โดยเคร่งครัด เพราะเป็นการตีความบทกฎหมายที่มีโทษทางอาญา มิอาจตีความขยายความ ออกไปให้รวมถึงทรัพย์ที่ผู้อื่นมีส่วนเป็นเจ้าของร่วมอยู่ด้วยเพื่อให้เป็นผลร้ายแก่จำเลย หรือผู้ต้องหาได้ ฉะนั้น เมื่อจำเลยเป็นเจ้าของบ้านเกิดเหตุรวมอยู่ด้วย การกระทำของจำเลยจึงไม่ เป็นความผิดตามมาตรา 217 และย่อมไม่มีความผิดตามมาตรา 218 (1) เช่นเดียวกัน การที่ โจทก์ฎีกาว่าหากศาลฎีกาฟังว่าจำเลยไม่มีความผิด ตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 218 (1) ก็เป็นความผิดตามมาตรา 220 วรรคสอง แต่เมื่อพิจารณาความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 220 แล้ว กรณีจะต้องเป็นการกระทำให้เกิดเพลิงไหม้แก่วัตถุใด ๆ แม้เป็นของผู้กระทำเอง

จนน่าจะเป็นอันตรายแก่บุคคลอื่นหรือทรัพย์สินของผู้อื่นซึ่งโจทก์มิได้กล่าวมาในฟ้อง จึงต้องห้ามมิให้พิพากษาลงโทษตามบทบัญญัติดังกล่าวตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 192 วรรคหนึ่ง

จากคำพิพากษาฎีกาดังกล่าว ศาลฎีกาได้วินิจฉัยทำนองว่า ความผิดตามมาตรา 218 เป็นเหตุจรรยาของมาตรา 217 ดังนั้น ผู้กระทำจะมีความผิดตามมาตรา 218 ได้ การกระทำนั้นจะต้องครบองค์ประกอบความผิดตามมาตรา 217 เสียก่อน เมื่อมาตรา 217 กำหนดให้การวางเพลิงจะต้องเป็นการกระทำต่อ “ทรัพย์สินของผู้อื่น” โดยไม่มีข้อความว่า “หรือผู้อื่นเป็นเจ้าของรวมอยู่ด้วย” ก็เป็นความผิดแล้ว ดังนั้น การวางเพลิงเผาทรัพย์สินตามมาตรา 218 ก็จะต้องแปลความว่า ต้องเป็นการวางเพลิงเผาทรัพย์สินของผู้อื่นเท่านั้น การวางเพลิงเผาทรัพย์สินที่ผู้กระทำมีส่วนเป็นเจ้าของรวมอยู่ด้วยจึงไม่มีความผิดตามมาตรา 218 แต่หากพิจารณาถึงเรื่องคุณธรรมทางกฎหมายแล้วจะพบว่า ความผิดตามมาตรา 218 ได้ถูกบัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญาลักษณะ 6 ซึ่งเป็นความผิดเกี่ยวกับการก่อให้เกิดอันตรายต่อประชาชน คุณธรรมทางกฎหมาย (Rechtsgut) หรือสิ่งที่กฎหมายมุ่งคุ้มครองคือ “อันตรายต่อประชาชน” หากมีการก่ออันตราย (Gefährdungsdelikte) ต่อคุณธรรมทางกฎหมายหรือสิ่งที่กฎหมายประสงค์จะคุ้มครอง ในที่นี้คือภัยอันตรายต่อทรัพย์สินตามที่มาตรา 218 กำหนด ผู้กระทำก็มีความผิดตามมาตรา 218 เมื่อพิจารณาประกอบกับถ้อยคำที่บัญญัติไว้ในมาตรา 218 และจากประวัติการร่างกฎหมายซึ่งเป็นหลักการตีความกฎหมายตามหลักภาษา (grammatische Auslegung) และจากประวัติความเป็นมาของกฎหมาย (historische Auslegung) จะพบว่า การวางเพลิงเผาทรัพย์สินตามมาตรา 218 (1) ที่ประชุมพิจารณาแก้ไขประมวลกฎหมายอาญาเห็นว่า แม้จะเป็นการกระทำต่อทรัพย์สินของตนเองก็เป็นความผิด เพราะไม่ควรยอมให้บุคคลใช้เสรีภาพในการเผาทรัพย์สินที่สำคัญ (สมศักดิ์ สิงห์พันธุ์, 2515 : 477.) แม้ทรัพย์สินนั้นจะเป็นของผู้กระทำ หรือผู้กระทำมีส่วนเป็นเจ้าของรวมอยู่ด้วยก็ย่อมเป็นความผิดตามมาตรา 218 นี้ได้ อีกทั้งความผิดตามมาตรา 218 ไม่มีข้อความตอนใดที่กำหนดให้การวางเพลิงเผาทรัพย์สินจะต้องเป็นการกระทำต่อทรัพย์สินของผู้อื่น ดังนั้น แม้จะเป็นการวางเพลิงเผาโรงเรือนของตนเองหรือที่ผู้กระทำมีส่วนเป็นเจ้าของรวมอยู่ด้วย แต่ถ้าการวางเพลิงนั้นน่าจะเป็นอันตรายต่อชีวิตมนุษย์ ผู้กระทำก็ย่อมมีความผิดตามมาตรา 218

จากการศึกษาพบว่าความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์สินและความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์ ดูผิวเผินแล้วมีความใกล้เคียงกัน อาจก่อให้เกิดความสับสนได้ว่าคุณธรรมทางกฎหมายของความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์สินมุ่งคุ้มครอง “กรรมสิทธิ์” เช่นเดียวกับความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์ ดังที่ปรากฏตามคำชี้ขาดความเห็นแย้งของอธิบดีกรมอัยการและคำพิพากษาศาลฎีกา แต่หากผู้ใช้กฎหมายได้พิจารณาถึงเรื่องคุณธรรมทางกฎหมาย การตีความกฎหมาย และลักษณะของการกระทำ จะทำให้สามารถแยกแยะความแตกต่างระหว่างความผิดทั้งสองฐานซึ่งมีคุณธรรมทางกฎหมายหรือสิ่งที่กฎหมายประสงค์จะคุ้มครองแตกต่างกัน ซึ่งจะส่งผลให้การใช้กฎหมายเป็นไปอย่างถูกต้องและเป็นธรรมต่อไป

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

หนังสือ

คณิต ฌ นคร. (2540). รวมบทความด้านวิชาการของศาสตราจารย์ ดร.คณิต ฌ นคร
กรุงเทพฯ: พิมพ์อักษร.

คณิต ฌ นคร. (2554). กฎหมายอาญาภาคทั่วไป (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: วิญญูชน.

แสวง บุญเฉลิมวิภาส. (2546). หลักกฎหมายอาญา (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: วิญญูชน.

บทความ

คณิต ฌ นคร. (2531). เจื่อนไซแห่งการลงโทษทางภาวะวิสัย. ใน สมยศ เชื้อไทย. รวมบทความ
ในโอกาสครบรอบ 60 ปี ดร.ปรีดี เภษมทรัพย์. (น. 126). กรุงเทพฯ: พี.เค.พริ้นติ้งเฮ้าส์

วิทยานิพนธ์

สุรสิทธิ์ แสงวิโรจน์พัฒน์. (2545). ผลของการกระทำในทางอาญา (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารคดี).
กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

เอกสารอื่นๆ

อัยการนิเทศ. (เล่ม 44). (2525). ม.ป.ท.: นนทบุรี: สถานสงเคราะห์หญิงปากเกร็ด.